

פרשת פנחס

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה, יא)

מה טענת השבטים ומה תשובת התורה

רש"י: "לפי שהיו שבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לע"א והרג נשיא שבט מישראל לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן".

לכאורה יש להקשות:

א. טענתם לכאורה שהרג נשיא מישראל א"כ שיאמרו שהרג בן אדם נקי ומדוע מגנים בגנות פעוטה שאין לו יחוס

ב. מדוע היה צריך ליחסו עד אהרן היה מספיק לכתוב בן אלעזר שמצד אביו הוא יהודי רגיל ולא צאצא של גרים.

והנראה לומר בזה שכתוב "כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם" וההסבר בזה שת"ח צריך לקנה קנאת ה' צבקות ולהילחם בשונאי ה' אבל הוא צריך לנקום כנחש שהנחש בשעה שהוא מכיש אינו נהנה שטועם בכל דבר טעם אפר [וכמו שמצינו בתענית דף ח. "נתקבצו כל החיות אצל הנחשוואומרות לו מה הנאה יש לך". העורך]. אבל ת"ח שנוקם ונהנה מנקימה זו אינו ת"ח ונחשב כאילו עשה את המעשה שעשה להנאת עצמו.

אם כן טענת השבטים לפנחס הייתה, שמכיוון שאתה צאצא לעובדי ע"ז מסתמא נשאר בך מעט מהאכזריות שלהם ולא לשם שמיים התכוונת כשהרגת את זמרי ונחשב לך כאילו הרגת אדם כשר, וכתגובה לזה באה התורה ואומרת שהוא מזרעו של אהרן שהוא אוהב שלום ורודף שלום ופנחס גם הוא רחמן ועשה נגד רצונו לש"ש להכרית את עוברי רצון ה'.